

VEÏNS

Traducció d'un conte de Raymond Carver
per Alfred Carol

En Jaume i l'Anna Puig eren una parella feliç. Però de tan en tan els semblava que eren els únics del seu cercle que s'havien quedat en certa manera enrederits, amb el Jaume dedicat als seus deures de comptable i l'Anna ocupada en la seva feina de secretària.

En parlaven algunes vegades, sobretot en comparació amb la vida dels seus veïns, l'Helena i en Joan Costa. Els semblava als Puig que els Costa vivien una vida més plena i més brillant. Els Costa estaven sempre sortint a sopar, o convidant gent a casa, o fent viatges per diferents països a algun lloc relacionat amb el treball d'en Joan.

Els Costa vivien en el mateix replà que els Puig. En Joan era comercial d'una firma de peces de maquinària i sovint s'ho feia venir be per combinar els viatges de negoci amb els d'esplai. En aquesta ocasió els Costa havien d'estar deu dies fora, de primer a Lió, després a Marsella a visitar uns coneguts. Durant l'absència, els Puig s'havien d'encarregar de vigilar el pis dels Costa, donar menjar al gat i regar les plantes.

En Jaume i en Joan es van donar la mà al costat del cotxe. L'Helena i l'Anna es van agafar els braços i es van fer un petonet als llavis.

- Divertiu-vos, li va dir en Jaume a l'Helena.

- Ho farem, va dir l'Helena, - Vosaltres nois passeu-vos-ho be també.

L'Anna va fer que si.

En Joan li va guinyar l'ull. - Adéu Anna, cuida't be del teu home.

- Ho faré, va dir l'Anna.

- Divertiu-vos, va dir en Jaume.

- I tant, va dir en Joan, pessigant una mica el braç d'en Jaume. I moltes gràcies de nou, nois.

Els Costa feien adéu amb les mans mentre s'allunyaven, i els Puig també feien adéu.

- Be, m'agradaria que fóssim nosaltres, va dir en Jaume.

- No saps el bé que ens farien unes vacances, va dir l'Anna. Li va agafar el braç i el va posar al voltant de la seva cintura mentre pujaven les escales cap el seu pis.

Després de sopar l'Anna va dir, - No ho oblidis. El moix ho pren amb gust de fetge la primera nit. S'estava dreta a la porta de la cuina plegant les tovalles fetes a mà que l'Helena li va portar l'any passat de Saragossa.

En Jaume va respirar a fons quan va entrar al pis dels Costa. L'aire ja era pesant i feia una mica humit. El rellotge estrellat de sobre la televisió deia dos quarts de nou. Recordava quan en Joan havia arribat a casa amb el rellotge, com ella havia creuat el replà per ensenyar-lo a l'Anna, gronxant la caixa de metall daurat en els seus braços i parlant-li a traves del paper d'embalatge com si fos un infant.

La gata va fregar la cara contra les seves sabatilles i després es va ajeure sobre el costat, però va fer un bot tot d'una que en Jaume va anar cap a la cuina i va escollir una de les llaunes empilades en un armariet lluent. Deixant que la gata agafés el seu menjar va anar cap el quarto de bany. Es va mirar a si mateix en el mirall, va tancar els ulls i tot seguit es va tornar a mirar. Va obrir la farmaciola. Va trobar una capsula de pastilles i va llegir l'etiqueta - *Helena Costa. Una cada dia seguint la recepta* - i se la va ficar a la butxaca. Va tornar a la cuina, va agafar un gerro d'aigua, i va tornar al menjador. Va acabar de regar, va posar el gerro sobre l'alfombra, i va obrir el moble-bar. Va abastar al

fons la botella de Chivas Regal. Va beure dos glops de la botella, es va eixugar els llavis amb la màniga i va tornar a posar la botella al moble.

La gata estava en el jaç dormint. Va apagar els llums tot tancant lentament la porta amb clau. Tenia el sentiment de què s'havia deixat alguna cosa.

- Què t'ha retingut? Va dir l'Anna. Seia amb les cames plegades sota el cul, mirant la televisió.

- No res, Jugant amb la gata, va dir, i se li va acostar i li va tocar els pits.

- Anem al llit, maca, li va dir.

El dia següent en Jaume només va agafar deu minuts dels vint que tenia pel descans de migdia i va sortir a tres quarts de cinc. Estava aparcant el cotxe just en el moment que l'Anna baixava de l'autobús. Es va esperar fins que ella va entrar a l'edifici, i llavors va córrer a pujar les escales per atrapar-la quan sortia de l'ascensor.

- Jaume caram, m'has espantat. Vas d'hora, li va dir.

Es va encongir d'espatlles. - No hi havia res al treball, va dir.

Ella li va deixar la seva clau per obrir la porta. Ell va mirar la porta a l'altra banda del replà abans de seguir-la a dins.

- Anem al llit, li va dir.

- Ara? Va riure ella. Que et passa?

- Res, treu-te el vestit. La va agafar amb mala traça, i ella va dir - Bon déu, Jaume.

Ell es va desfer el cinturó.

Més tard van encomanar menjar xinès, i quan va arribar se'l van menjar amb molta gana, sense parlar, i escoltant discos.

- No ens descuidem de donar el menjar a la gata, va dir ella.

- Precisament ara hi estava pensant, va dir. - Hi vaig ara mateix.

Va agafar una llauna amb gust de peix per a la gata, en acabat va omplir el gerro i va anar a regar. Quan va tornar a la cuina, la gata estava esgarrapant a la seva capsa. Se'l va mirar fixament abans de tornar a les seves deixalles. Va obrir tots els armariets i va examinar les llaunes de menjar, els cereals, el aliments empaquetats, els gots de vi i de cocktail, la pisa, els pots i les casseroles. Va obrir la nevera. Va ensumar una mica d'api, va fer dues mossegades de formatge d'Holanda, i anava mastegant una poma quan va entrar al dormitori. El llit semblava enorme, amb un cobrellit blanc flonjo que penjava fins a terra. Va obrir un calaixet de la tauleta de nit, hi va trobar un paquet de tabac mig buit i se'l va posar a la butxaca. Aleshores va anar cap a l'armari i l'estava obrint quan es va sentir un truc a la porta d'entrada.

Es va parar al wàter i va tirar la cadena de passada.

- Que has estat fent? li va preguntar l'Anna. - Fa més d'una hora que estàs aquí.

- De veritat? Va dir.

- Sí, ja ho crec, va dir ella.

- He hagut d'anar al wàter, va dir

- Tens el teu propi wàter, va dir ella.

- No em podia aguantar, va dir.

Aquella nit van fer l'amor una altra vegada.

Al matí següent es va fer despertar per l'Anna. Es va dutxar, es va vestir i va prendre un esmorzar lleuger. Va intentar començar un llibre. Va sortir a donar un vol i es va trobar millor. Però al cap d'una estona, amb les mans encara a la butxaca, va tornar al pis. Es

va parar a la porta dels Costa per si de cas podia sentir moure's la gata. Per fi es va decidir a entrar a la seva porta i va anar a la cuina a buscar la clau.

A dins semblava més fresc que el seu pis, i més fosc també. Es va preguntar si les plantes tenien alguna cosa a veure amb la temperatura de l'aire. Va mirar per la finestra, i després va passar lentament per cada habitació contemplant tot allò que queia sota la seva mirada amb atenció, les coses d'una amb una. Va veure cendrers, mobles, estris de cuina, el rellotge. Ho va veure tot. Al final es va ficar al dormitori, i la gata va aparèixer als seus peus. La va acaronar una vegada, la va portar al quarto de bany i va tancar la porta.

Es va estirar al llit i va mirar al sostre. Va jeure una estona amb els ulls tancats, i aleshores va passar la ma sota el cinturó. Va mirar de fer memòria de quin dia era. Va mirar de recordar quin dia tornaven els Costa, i llavors es va preguntar si tornarien mai més. No podia recordar les seves cares ni la manera com parlaven i es vestien. Va sospirar i amb un esforç es va llevar del llit per inclinar-se sobre el tocador i mirar-se al mirall.

Va obrir l'armari i va escollir una camisa Hawaiana. Va buscar fins que va trobar uns Bermudas, ben planxats i penjats a sobre d'uns pantalons marrons de tela. Es va despullar de la seva roba i es va posar els pantalons curts i la camisa. Es va mirar en el mirall de nou. Va anar al menjador i es va servir una beguda i se l'anava bevent mentre tornava al dormitori. Es va posar una camisa blava, un vestit fosc, una corbata blava i blanca, sabates negres punxegudes. El got estava buit i es va anar a buscar una altre beguda.

Un altre cop en el dormitori, va seure en una cadira, ca creuar les cames, i va somriure, observant-se a si mateix en el mirall. El telèfon va sonar dues vegades i va callar. Es va acabar la beguda i es va treure el vestit. Va remenar els calaixos de dalt fins que va trobar unes calces i uns sostens. Es va posar les calces i es va cordar els sostens, aleshores va examinar l'armari buscant un conjunt. Es va posar una faldilla estampada negra i blanca i va provar de tancar la cremallera. Es va posar una brusa roig bordeus que es cordava per davant. Va estudiar les sabates, però va entendre que no li anirien. Durant molta estona va mirar fora per la finestra del menjador des de darrera la cortina. Després va tornar al dormitori i s'ho va treure tot.

No tenia gana. Ella no va menja gaire, tampoc. Es van mirar l'un a l'altre tímidament i varen somriure. Ella es va llevar de la taula i va comprovar que la clau era al prestatge i després va desparar la taula ràpidament. Ell s'estava a la porta de la cuina i fumava una cigarreta i la veure que agafava la clau.

- Posat-hi comodo mentre vaig a l'altre cantó del replà, va dir. - Llegeix el diari o fes alguna cosa. Va tancar els dits sobre la clau. Se'l veia, deia ella, cansat.

Va mirar de concentrar-se en les notícies. Llegia el diari i va posar la televisió. Finalment va travessar el replà. La porta estava tancada. - Soc jo, encara ets aquí, maca? va cridar.

Al cap d'un temps el pany es va obrir i l'Anna va sortir fora i va tancar la porta. - Fa tanta estona que me n'he anat? Va dir.

- Be, si que en fa.

- Vols dir? Va dir - Suposo que m'he entretingut amb la gata.

- La va estudiar i ella va apartar la mirada. Amb la mà encara agafava el pom de la porta.

- És curiós, va dir. Saps... això d'entrar a casa d'algú d'aquesta manera.

Va assentir, li va treure la mà del pom, i la va guiar cap a la seva pròpia porta. Es van ficar a casa seva.

- És curiós, va dir ell.

Es va fixar que hi havia un polsim blanc a l'esquena del seu sweter i que tenia les galtes molt roges. Li va començar a fer petons al coll i al cabell i ella es va girar i li va tornar els petons.

- Oh, merda, va dir ella. - Merda, merda, va exclamar, picant de mans com una nena.

- Ara me'n adono. De veritat que m'he descuidat de fer allò que havia anat a fer. No he donat menjar a la gata i no he regat gens. Se'l va mirar. No és completament estúpid?

- No ho penso pas, va dir ell. - Esperat un segon. Agafo el tabac i hi torno amb tu.

Ella es va esperar que hagués tancat la porta del pis amb clau, i llavors li va agafar el braç pel muscle i va dir, - Em sembla que t'ho hauria hagut de dir, he trobat unes fotos.

Es va parar al mig del replà. - Quina mena de fotos?

- Ja ho veuràs tu mateix, li va dir, i se'l va mirar.

- No facis broma. Va fer una ganyota. - On?

- En un calaix, va dir ella.

- No facis broma. Va dir ell

I aleshores ella va dir, - Potser no tornaran, i desseguida es va quedar parada d'haver-ho dit.

- Podria ser, va dir ell. - Pot passar qualsevol cosa.

- O potser tornaran i .... però no ho va acabar.

- Es van agafar les mans per fer la petita travessia a través del replà, i quan ell va parlar en prou feines se li sentia la veu.

- La clau, va dir ell, - Dóna-me-la.

- Què, va dir ella. Va contemplar la porta.

- La clau, li va dir, - La tens tu.

- Deu meu, va dir, - L'he deixada a dins.

Ell va provar el pom. Estava tancat. Després ella també va provar el pom. No volia girar. Tenia els llavis oberts, i la respiració era pesada, expectant. Ell va obrir el braços i ella s'hi va acollir.

- No t'amoïnis, li va dir a cau d'orella. - Per l'amor de deu, no t'amoïnis.

Es van quedar allà. S'aguantaven l'un a l'altre. S'inclinaven cap a la porta com si fos contra un vent, i s'abraçaven fort.

Borrador

preocupar cridar

aleshores

chore miller wink flavor sunburst direct draw check scratch litter cheddar fluff twill
brass outfit checkered clear lint brace

LA IDEA

Haviem acabat de sopar i m'havia estat a la taula de la cuina amb la llum apagada tota la darrera hora, vigilant. Si ho anava a fer aquesta nit, era l'hora, l'hora tocada. No l'havia vist des de feia tres nits. Però aquesta nit la persiana del dormitori estava aixecada allà baix i la llum encesa.

Aquesta nit tenia un pressentiment.

Tot d'una el vaig veure. Va obrir la porta i va sortir al porxo portant una samarreta i una cosa com uns Bermudas o un vestit de bany. Va mirar al voltant un cop i va fer un bot del porxo cap a les ombres i va començar a moure's pel costat de la casa. Era ràpid. Si no l'hagués estat vigilant no l'hauria vist. Es va parar davant de la finestra il·luminada i va mirar cap a dins.

- Pep, vaig cridar, - Pep, corre! Està aquí fora. Val més que corris!

En Pep estava al menjador llegint el seu diari amb la televisió encesa. El vaig sentir llençar el diari.

- No deixis que et vegi! Va dir en Pep. - No t'acostis massa de la finestra!

- En Pep sempre diu això: No t'acostis massa. En Pep li fa una mica de vergonya això d'espiar, em penso. Però ser que li agrada. Ho diu.

- No ens pot veure amb la llum apagada. És el que li dic sempre. Això ja fa tres mesos que dura. Des del 3 de setembre per ser exactes. Si més no és la primera nit que el vaig veure per aquí. No se quan temps feia que durava abans d'això.

Per poc telefono la policia aquella nit, abans de què m'adones qui era que estava allà fora. En Pep m'ho va haver d'explicar. I fins i tot em va costar una estona entendre-ho. Però des d'aquesta nit he estat vigilant i us puc dir que ho fa una nit de cada dues o tres. De vegades més. De fet si plou t'hi pots jugar que el veuràs. Però aquesta nit feia clar i ventat. Hi havia lluna.

Ens vàrem agenollar darrera la finestra i en Pep es va aclarir la gola.

- Mira-te'l, va dir en Pep. En Pep estava fumant, espolsant la cendra a la seva mà quan tocava. Mantenia la cigarreta lluny de la finestra quan treia el fum. En Pep fuma contínuament. Res no el pot aturar. Fins i tot dorm amb un cendrer a un pam del cap. De nit estic desperta i ell es desperta i fuma.

- Redéu, va dir en Pep.

- Que te ella que no tenen les altres dones? Li vaig dir al Pep al cap de poc. Estàvem arrupits a terra amb només els caps que sortien de l'ampit i miràvem a l'home que estava dret mirant dins del seu propi dormitori.

- Es justament això, va dir en Pep. Es va aclarir la gargamella ben al costat de la meva orella.

Vàrem continuar vigilant.

Vaig poder distingir algú darrera la cortina ara. Devia ser ella despullant-se. Però no podia veure cap detall. Vaig esforçar la vista. En Pep portava les seves ulleres de llegir, de manera que ho podia veure tot millor que jo. Tot d'una es va corre la cortina cap el costat i la dona girava l'esquena a la finestra.

- Què està fent ara? Vaig dir, sabent-ho molt be.

- Mare meva, va dir en Pep.

- Què està fent, Pep? Vaig dir.

- S'està despullant, va dir en Pep. - Què et penses que fa?

Llavors la llum del dormitori es va apagar i l'home va tornar pel costat de la casa. Va obrir la porta d'entrada i es va ficar a dins, i una mica més tard les altres llums es van apagar.

En Pep va tossir, va tossir una altre vegada, i va sacsejar el cap. Vaig encendre el llum. En Pep continuava assegut allà sobre els talons. Llavors es va posar dret i va encendre una cigarreta.

- Algun dia li aniré a dir a aquesta púrria el que penso d'ella, Vaig dir mirant en Pep.

En Pep va fer una mena de somriure.

- De veritat, vaig dir. - La trobaré al mercat algun dia i li diré a la cara.

- Jo no faria això. Perquè cony has de fer això? Va dir en Pep.

Però em sembla que no es creia que jo anés en serio. Va arrufar nas i es va mirar les ungles. Va enrotllar la llengua dins de la boca i va mig aclucar els ulls com quan s'està concentrant. Després la seva expressió va canviar i es va rascar la barbeta. - Jo no faria res d'això, va dir.

- Ja ho veuràs, vaig dir.

- Una merda, va dir.

El vaig seguir al menjador. Estàvem força excitats. Ens agafa així.

- Tu esperes. vaig dir.

En Pep va esclafar la cigarreta en el gran cendrer. S'estava al costat de la seva cadira de pell i es va mirar la televisió durant un minut.

- No fan mai res, va dir. Després va dir alguna altre cosa. Va dir, - Potser *te* alguna cosa allí. En Pep va encendre una altre cigarreta. - No ho sabem.

- Qualsevol que vingués a mirar per la meva finestra, vaig dir, - li engegaria la bòfia al damunt. Llevat potser de Cary Grant, vaig dir.

En Pep es va arronsar d'espatlles, - No ho pots saber, va dir.

Tenia molta gana. Vaig anar al rebost i vaig mirar, i llavors vaig obrir la nevera.

- Pep, vols menjar alguna cosa? Vaig cridar.

No va contestar. Vaig sentir l'aigua rajant al quarto de bany. Però vaig pensar que podria voler alguna cosa. Ens ve gana a aquesta hora de la nit. Vaig posar pa i carn del dinar a la taula i vaig obrir una llauna de sopa. Vaig treure unes pastes salades i mantega de cacauet, talls de carn freda, pepinillos, olives i patates xips. Ho vaig posar tot sobre la taula. Llavors em vaig recordar del pastel de poma.

En Pep va aparèixer amb el seu barnús i un pijama de franel·la. Tenia els cabells humits i allissats cap enrera del cap, i feia olor d'aigua de colònia. Va mirar les coses que hi havia a taula. Va dir, - Que me'n dius d'un bol de "corn flakes" amb sucre ros? Llavors es va asseure i va estendre el diari al costat de la seva plata.

Ens vàrem menjar el rissol. El cendrer es va omplir de pinyols d'oliva i de burilles seves.

Quan va haver acabat, va fer cara de satisfacció i va dir, - Què és aquesta bona olor?

Vaig anar al forn i vaig treure els dos trossos de pastel de poma coberts de formatge fos.

- Fa bona cara, va dir en Pep.

Al cap de pocs moments, va dir, - Ja no puc menjar més. Me'n vaig al llit

- Ara vinc jo també, vaig dir. Vaig a desparar la taula.

Estava escurant les plates al cubell d'escombraries quan vaig veure les formigues. Vaig mirar de més a la vora. Venien d'algun lloc darrere els desaigües sota la pica, una bona fila, pujant per un cantó del cubell i baixant per l'altre, anant i venint. Vaig trobar

el flit en un dels calaixos i vaig flitar a dins i a fora del cubell, i vaig flitar tan al fons com vaig poder sota la pica. Després em vaig rentar les mans i vaig donar una darrera ullada al voltant per la cuina.

En Pep dormia. Estava roncant. Es despertaria al cap de poques hores, aniria al quarto de bany, i fumaria. La petita televisió als peus del llit estava encesa, però la foto s'havia balcat

Li hauria volgut parlar de les formigues.

Em vaig entretenir preparant-me per posar-me al llit, vaig posar bé la foto, i em vaig escórrer a dins. En Pep feia els sorolls que fa quan dorm.

M'ho vaig mirar durant una estona, però era un debat i no m'agraden els debats. Em vaig posar a pensar amb les formigues un altre cop.

Ben aviat me les vaig imaginar per tota la casa. Em vaig preguntar si calia despertar en Pep i explicar-li que tenia un mal son. En contes d'això, em vaig llevar i vaig anar a buscar l'aparell de flitar. Vaig mirar sota la pica un altre cop. Però no hi havia quedat cap formiga. Vaig encendre totes les llums de la casa fins que vaig tenir tota la casa resplendint.

Vaig continuar flitant.

Al final vaig aixecar la persiana de la cuina i vaig mirar a fora. Era tard. El vent bufava i sentia branques que picaven.

- Aquesta púrria, vaig dir. - L'idea.

Vaig utilitzar un llenguatge fins i tot pitjor, coses que no puc repetir.

Borrador

seure esmunyir

batre

shade onto hopped, strain jumpy pickles grin idea